

De Sophia-Augusta Stichting.

opgesmeerd, en nu als van ouds weder in de was gezet.

De zoldering is van stuc. Rondom een glad middengedeelte loopt zwaar lijstwerk, waar tusschen, evenals op de koof, paneelen met ornamenten zijn aangebracht. In de vier hoeken zijn grootere paneelen, gevuld met voorstellingen, die zeker een symbolische beteekenis hebben, een beteekenis evenwel niet zóó klaar en duidelijk, dat zij met kans op zekerheid te verklaren is.

Dat alles, wandbetimmering, schoorsteenmantel en zoldering, is in denzelfden trant versierd met grillige krullen en gekromde lijnen, met lofwerk, ontleend aan bladeren, bloemen, vruchten en schelpen. Den menschen, die dit werk leverden, was het volmaakt onverschillig welke grondstof zij te verwerken kregen. Hout, marmer, stuc, het had alles te gehoorzamen aan hun grillen, zich te voegen naar hun speelzieke verbeelding en te gedoogen dat het vervormd werd naar de invallen van den werkman. Zijn speelschheid werd zoo weinig mogelijk aan banden gelegd, aan zijn vernuft zoo veel mogelijk de vrije teugel gelaten. Hij diende een innigen afkeer te hebben voor den rechten hoek, zuinig te wezen met de rechte lijn, te dartel om ooit hetzelfde meer dan eens — en te grillig om het aan den bovenkant en de rechterzijde te kunnen afmaken zooals hij den onderkant en de linkerzijde voltooid had. Hij moest een onuitputtelijke verbeelding bezitten, om, waar hij in hoofdzaak aan één voorbeeld getrouw bleef, in de onderdeelen steeds te kunnen afwijken.

De stijl, naar Lodewijk XV, genoemd is wuft, luchtig, sierlijk en weelderig van aard.

Hier te land is hij dan ook niet onveranderd toegepast. De echt vaderlandsche deftigheid, zwaarwichtigheid en ietwat huisbakken burgerlijkheid huwden zich hier aan de eigenschappen van zijn geboorteland en levenstijd.

Het waren hier geen koningen, minnaressen, hovelingen en edelen, maar ten hoogste patriciërs en meestal rijke kooplieden, in ieder geval Hollanders die hij te dienen had.

Van dien Hollandschen style Louis XV is deze kamer een goed voorbeeld.

Rijk zonder schittering, sierlijk en tevens

deftig, de wufte vormen aangedikt, de krullen en lijsten verzwaard tot zij een indruk van degelijkheid geven.

Echt vaderlandsch is ook de witte zoldering. Overal elders zou die gekleurd, misschien ook wel verguld zijn geworden. Hier is zij, evenals de mahoniehouten betimmering, vrij van verf gebleven.

Niet van witsel.

In de anderhalve eeuw van haar bestaan hebben opeenvolgende geslachten van nette huisvrouwen van tijd tot tijd den witter te hulp geroepen en zijn zij waarschijnlijk innig voldaan geweest als de man met zijn groote kwasten, alles: lijstwerk, krullen, figuren en de rest, met een laagje witsel oversmeerd had, zoodat het weder helder was. De omtrekken mochten er bij verloren gaan, alles mocht bot worden en menig onderdeel schuil gaan in de witkalk, dat alles kwam er minder op aan, als het maar helder werd.

Nu zijn die witsellagen verwijderd en vertoont de zoldering weder als van ouds het knappe handwerk van de bekwame werklieden die haar gemaakt hebben.

Want evenals het overige is deze zoldering echt, geen afgietsel of namaak.

Toen besloten werd de kamerbetimmering uit het te sloopen huis over te brengen naar het Stads-Museum, bleek duidelijk de noodzakelijkheid ook de zoldering mede te nemen, die een geheel, een innig samenhangend geheel met de betimmering vormt. Die noodzakelijkheid drong te meer, omdat het onmogelijk was op de gewone wijze afgietsels te maken. Daartoe zou immers eerst de zoldering afgestoken moeten worden, om in klei deugdelyke, scherpe afdrukken te kunnen verkrijgen en voor dit zeer tijdroovende werk was geen gelegenheid. Er bestond geen andere uitkomst, dan te trachten de zoldering zelf aan vervoerbare stukken te zagen, los te breken en weg te voeren of een nieuwe zoldering te maken, wat allicht een duizend gulden of drie zou gekost hebben en weinig eigenaardig zou geweest zijn.

Tegen den raad in van de menschen die verstand van dat werk hadden, is die moeitelijke arbeid begonnen. Soms heeft men zeven kwartier moeten zagen, voor en aleer